

Määräykset ja ohjeet 12/2021

Sairauskassojen sekä hautaus- ja eroavustuskassojen hallinto

Dnro

FIVA 4/01.00/2022

Antopäivä

22.2.2022

Voimaantulopäivä

31.3.2022

Lisätietoja

Vakuutusvalvonta/Työeläkelaitokset

FINANSSIVALVONTA

puh. 09 183 51

etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi

finanssivalvonta.fi

FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne

Määräykset

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Määräys”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan antamat määräykset. Määräykset ovat velvoittavia oikeussääntöjä, joita on noudatettava.

Finanssivalvonta antaa määräyksiä ainoastaan määräyksenantoon valtuuttavan lain säännöksen nojalla ja sen asettamissa rajoissa.

Ohjeet

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Ohje”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan tulkintoja lainsäädännön tai muun velvoittavan sääntelyn sisällöstä.

”Ohje”-otsikon alla on lisäksi suosituksia ja muita toimintaohjeita, jotka eivät ole velvoittavia. Ohjeissa on myös kansainvälisten ohjeiden ja suositusten noudattamista koskevat Finanssivalvonnan suositukset.

Ohjeen kirjoitustavasta ilmenee, milloin kyseessä on tulkinta ja milloin suositus tai muu toiminta-ohje. Ohjeiden kirjoitustapaa sekä määräysten ja ohjeiden oikeudellista luonnetta on selvitetty tarkemmin Finanssivalvonnan verkkopalvelussa.

[Finanssivalvonta.fi > Sääntely > Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne](#)

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	4
1.1	Soveltamisala	4
1.2	Määritelmät	4
2	Säädöstausta	5
2.1	Lainsäädäntö	5
2.2	Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet	5
3	Tavoitteet	6
4	Vakuutuskassan sääntöjen vahvistaminen	7
4.1	Hakemukseen sovellettavat lainkohdat	7
4.2	Hakemus vakuutuskassaa perustettaessa	7
4.3	Hakemuksen sisältö	7
4.4	Hakemukseen liitettävät selvitykset ja asiakirjat	7
4.5	Hakemuksen toimittaminen Finanssivalvonnalle	8
5	Sijoitustoiminta	9
5.1	Sijoitussuunnitelma	9
6	Erinäiset ohjeet	11
6.1	Omaisuuksienhoitosopimukset	11
7	Kumotut määräykset ja ohjeet	12

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

- (1) Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan seuraaviin Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitettuihin valvottaviin:
- vakuutuskassalain (948/2021) 1 luvun 3 §:n 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuihin sairauskassoihin
 - vakuutuskassalain (948/2021) 1 luvun 3 §:n 4 kohdassa tarkoitettuihin hautaus- ja eroavustuskassoihin
- (2) Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan lähtökohtaisesti sekä sairauskassoihin että hautaus- ja eroavustuskassoihin. Jos johonkin lukuun sisältyvää määräystä tai ohjetta sovelletaan vain sairauskassoihin tai vain hautaus- ja eroavustuskassoihin, siitä on erikseen maininta kyseisen määräyksen tai ohjeen kohdalla.

1.2 Määritelmät

Vakuutuskassa

- (3) Vakuutuskassalla tarkoitetaan vakuutuskassaa, joka myöntää korvausta sairauden, vian tai vamman johdosta tai eroavustusta tai hautausavustusta tai muita sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin kuuluvia avustuksia.

Sairauskassa

- (4) Sairauskassalla tarkoitetaan vakuutuskassaa, joka myöntää korvausta sairauden, vian tai vamman johdosta.

Hautaus- ja eroavustuskassa

- (5) Hautaus- ja eroavustuskassalla tarkoitetaan vakuutuskassaa, joka maksaa eroavustusta tai hautausavustusta vakuutetun kuollessa tai muuta näihin rinnastettavaa avustusta.

2 Säädöstausta

2.1 Lainsäädäntö

(1) Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat säädökset:

- laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista (947/2021, jäljempänä myös ESKL)
- vakuutuskassalaki (948/2021, jäljempänä myös VKL)

2.2 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

(2) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:

- eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 2 luvun 9 §:n 4 momenttiin,
- vakuutuskassalain 5 luvun 2 §:ään.

3 Tavoitteet

- (1) Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on ohjeistaa sairauskassojen ja hautaus- ja eroavustuskassojen hallinnon järjestämistä niiltä osin kuin lainsäädännöstä ei ole saatavissa riittävää ohjeistusta.

4 Vakuutuskassan sääntöjen vahvistaminen

4.1 Hakemukseen sovellettavat lainkohdat

- (1) Vakuutuskassalla tulee olla säännöt, joiden sisällöstä on määrätty VKL 2 luvun 3 §:ssä.
- (2) VKL 1 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan vakuutuskassan sääntöjen vahvistamiseen sovelletaan ESKL:n säännöksiä.
- (3) Sääntöhakemukseen vakuutuskassaa perustettaessa on liitettävä ESKL 2 luvun 9 §:n 1 momentissa mainitut asiakirjat.
- (4) Finanssivalvonta vahvistaa vakuutuskassan säännöt ESKL 2 luvun 9 §:n 3 momentin mukaisesti.
- (5) Finanssivalvonnan oikeus antaa tarkempia määräyksiä sääntöjen vahvistamista koskevan hakemuksen sisällöstä ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista perustuu ESKL 2 luvun 9 §:n 4 momenttiin.

MÄÄRÄYS (kohdat 6-8)

4.2 Hakemus vakuutuskassaa perustettaessa

- (6) Vakuutuskassan sääntöhakemukseen perustamisvaiheessa noudatetaan tämän luvun säännöksiä soveltuvien osin.

4.3 Hakemuksen sisältö

- (7) Sääntöjen vahvistamista koskevan hakemuksen tulee sisältää seuraavat seikat:
 - Lyhyt selvitys sääntömuutoksen sisällöstä.
 - Kassankokouksen päivämäärä, missä sääntömuutoksesta on päätetty.
 - Sääntömuutoksen vahvistamispäivä, mikäli se on myöhempi kuin Finanssivalvonnan päätöksen antamispäivä.
 - Lisätietojen antajan yhteystiedot.

4.4 Hakemukseen liitettävät selvitykset ja asiakirjat

- (8) Hakemukseen tulee liittää vähintään seuraavat asiakirjat ja selvitykset:
 - Sääntöjen muutetut kohdat numeroittain ja/tai pykälittäin.
 - Sääntömuutoksien perustelut, joista tulee käydä ilmi muun muassa, miksi muutos tehdään.
 - Sääntöjen teksti kokonaisuutena, mistä ilmenevät selkeästi haettavat muutokset verrattuna voimassa olevaan sääntöversioon. Muutosmerkinnät voi tehdä esimerkiksi word-ohjelmiston muutostoiminnolla.
 - Muutetuiksi haettavista säännöistä ilman muutosmerkintöjä oleva kappale, jonka Finanssivalvonta liittää sääntömuutoksesta annettavan päätöksen liitteeksi (vahvistettavat säännöt). Vahvistettavat säännöt tulee olla tiedostomuotona sellainen, jota ei voida muuttaa.
 - Voimassaolevat säännöt.

- Sääntömuutoksesta päättäneen kassankokouksen pöytäkirja tai oikeaksi todistettu pöytäkirjanote.
- Kassankokouksen pöytäkirjasta tai pöytäkirjanotteesta tulee käydä ilmi kokouksen päätösvaltaisuus ja mitkä sääntökohdat/pykälät on kokouksessa käsitelty sekä muutoksien hyväksyminen. Jos pöytäkirjassa viitataan kokouspöytäkirjan liitteeseen, tulee myös liite toimittaa Finanssivalvontaan.
- Mikäli toimintapiiriin on esitetty tehtäväksi muutoksia, on hakemukseen liitettävä selvitys muutoksista ja siitä, että VKL 1 luvun 5 §:n edellytykset muutoksille täyttyvät, sekä työnantajia koskevissa muutoksissa kaupparekisteriotteet.
- Mikäli toimintapiiriin on esitetty tehtäväksi VKL 2 luvun 3 §:n 3 momentin mukainen muutos vakuutettuja koskevaan määräykseen, on hakemukseen liitettävä työnantajan suostumus.

OHJE (kohdat 9-10)

4.5 Hakemuksen toimittaminen Finanssivalvonnalle

- (9) Finanssivalvonta suosittelee, että hakemukset toimitetaan Finanssivalvonnan kirjaamoon sähköpostitse kirjaamo(at)finanssivalvonta.fi tai mikäli hakemus sisältää salassa pidettäviä tietoja, hakemuksen liitteineen voi toimittaa käyttäen suojattua sähköpostiyhteyttä <https://securemail.bof.fi>.
- Kirjeitse hakemuksen voi toimittaa osoitteeseen: Finanssivalvonta, PL 103, 00101 HELSINKI.
- (10) Sähköpostitse toimitettua hakemusta tai sen liitteitä ei pääsääntöisesti tarvitse sähköpostin lisäksi lähettää paperisena.

5 Sijoitustoiminta

5.1 Sijoitussuunnitelma

- (1) VKL 5 luvun 1 §:n mukaan vakuutuskassan varat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti sekä maksuvalmius varmistaen. Hautaus- ja eroavustuskassan vastuuvelan katteena olevat varat on hajautettava riittävällä tavalla.
- (2) VKL 5 luvun 2 §:n mukaan vakuutuskassan hallituksen on laadittava kassalle sijoitussuunnitelma. Suunnitelma laaditaan ottaen huomioon vakuutuskassan toimintaympäristö, vakuutuskassan toiminnasta johtuvat kulut ja hautaus- ja eroavustuskassan vastuuvelan muutos sekä vastuuvelan katetta koskevat määräykset.
- (3) ESKL 4 luvun 2 §:n mukaan vakuutuskassan hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.
- (4) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä sijoitussuunnitelmasta perustuu VKL 5 luvun 2 §:ään.

MÄÄRÄYS (kohdat 5-7)

- (5) Sijoitussuunnitelman tulee ohjata vakuutuskassan sijoitustoimintaa siten, että vakuutuskassan hallituksen sijoitustoiminnalle asettamat tavoitteet saavutetaan. Vakuutuskassan hallituksen on seurattava sijoitussuunnitelman toteutumista ja tehtävä siihen tarpeelliseksi katsomansa muutokset.
- (6) Sijoitussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja sitä on tarkistettava vähintään vuosittain.
- (7) Sijoitussuunnitelmassa tulee käsitellä ainakin seuraavat pääkohdat:
 - vakuutuskassan hallituksen päätökset vakuutuskassan sijoitustoiminnan tavoitteista:
 - sijoitustoiminnan suuntaamisen yleiset periaatteet
 - sijoitusten yleiset hajautustavoitteet
 - sijoitusten tuottotavoitteet lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä
 - sijoituksille asetettavat maksuvalmiustavoitteet ottaen huomioon kassan kassavirrat
 - sijoituksille, kuten velkasitoumusten vakuuksille, asetettavat yleiset turvaavuustavoitteet
 - ulkomaisen sijoittamisen periaatteet
 - sijoitusten arvojen suojaamisen periaatteet (esim. johdannaissovimusten käyttö, valuuttariskeiltä suojautuminen)
 - vakuutuskassan sijoitustoiminnan tavoitteiden laatimista ja ajan tasalla pitämistä varten vakuutuskassan hallituksen arvio vakuutuskassan toimintaympäristöstä ja vakuutuskassan toiminnasta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
 - vakuutuskassan hallituksen arvio vakuutuskassan toimintaympäristön tilasta ja kehitysnäkymistä

- hautaus- ja eroavustuskassan hallituksen arvio toimintaympäristön ja kassan toiminnan sijoitustoiminnalle asettamista vaatimuksista
- vakuutuskassan hallituksen arvio vakuutuskassan vakavaraisuuden kehittymisestä
- vakuutuskassan hallituksen arvion vakuutuskassan sijoituksiin sisältyvistä riskeistä (mm. arvonmuutoksen, odotetun tuoton, turvaavuuden ja valuuttaliikkeen osalta)
- vakuutuskassan riskinkantokyky sijoitusten osalta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
- hautaus- ja eroavustuskassan vastuuvelan ja korvausmenojen edellyttämät sijoitusten tuoton ja likvidisyyden vaatimukset
- hautaus- ja eroavustuskassan vastuullisen vakuutusmatemaatikon sijoitusriskien hallintaa ja sijoitustoimintaa varten laatima selvitys vakuutusmaksuvastuun, maksettavien korvausten sekä maksutulon pitkän ajan kehityksestä ja niiden asettamista maksuvalmius- ym. vaatimuksista sijoitustoiminnalle. Pitkän ajan kehityksellä tarkoitetaan vähintään viiden vuoden jaksoa
- vakuutuskassan hallituksen päätös omaisuudenhoitajien käytöstä
- vakuutuskassan hallituksen päätös sijoitustoiminnassa sovellettavissa yksityiskohtaisista rajoista
 - päätös sijoitusvaltuuksista ja sijoitusten määrästä eri kohteisiin ja rajoista, joiden sisällä erityyppiset sijoitusriskit saavat vaihdella, sekä ohjeet sijoitusten mahdollisista suojaamistarpeista ja sijoituksista ulkomaisiin kohteisiin.
 - päätös vaatimuksista, jotka vakuutuskassan hallitus asettaa kassan myöntämien lainojen ja velkasitoumuksien hyväksyttävälle vakuuksille. Päätöksessä on tuotava esille eri tahoille sallittujen kokonaisvastuiden (limiitit) enimmäismäärät
- selvitys sijoitustoiminnassa noudatettavista päätösvaltuuksista
 - miltä osin vakuutuskassan hallitus itse suoraan päättää sijoitustoiminnasta ja miltä osin ja missä rajoissa päätösvalta on siirretty esim. toimitusjohtajalle ja kassan muille toimihenkilöille
- selvitys sijoitustoiminnan raportoinnista vakuutuskassan hallitukselle
 - mitä asioita ja kuinka usein sijoitustoiminnasta raportoidaan hallitukselle ja muulle johdolle.

6 Erinäiset ohjeet

6.1 Omaisuudenhoitosopimukset

- (1) VKL 5 luvun 16 §:n mukaan vakuutuskassa voi käyttää varojensa hoitajina pykälässä mainittuja omaisuudenhoitajia. Seuraavien kohtien (2) – (5) ohjeita sovelletaan sellaisiin omaisuudenhoitajiin, joiden kanssa on tehty varojenhoitoon liittyvä sopimus.

OHJE (kohdat 2-5)

- (2) Vakuutuskassan hallituksen tulisi hyväksyä sopimukset ulkopuolisten omaisuudenhoitajien kanssa. Erityisesti päätöksentekovaltuuksia annettaessa tulisi varmistaa, että vakuutuskassan itsenäinen päätöksenteko sijoitusasioissa ei vaarannu.
- (3) Sijoitusvarojen hoitoa koskevasta omaisuudenhoitosopimuksesta tulisi ilmetä ainakin seuraavat seikat:
- toimeksiannon laajuus ja valtuudet
 - sijoitustoiminnan periaatteet ja rajoitukset (mm. tavoitteet, riskit, omaisuuden allokointi)
 - säännöllinen raportointi vähintään kuukausittain (mm. tuotto/tavoitteet, allokaatio ja riskitaso)
 - hoitopalkkio
 - sopimuksen irtisanomismenettely.
- (4) Omaisuudenhoitajien hoidossa olevien sijoitusten kirjanpito tulisi tehdä hyvän kirjanpitotavan mukaisesti ja kassan tulisi vähintään kuukausittain täsmäyttää kirjanpitonsa omaisuudenhoitajilta saatuihin saldovahvistuksiin.
- (5) Toimeksiannon osuus omaisuudenhoitoyhteisön hallinnassa olevista kokonaisvaroista ei saisi olla merkittävä.

7 Kumotut määräykset ja ohjeet

Nämä määräykset ja ohjeet kumoavat voimaan tullessaan seuraavat Finanssivalvonnan antamat määräykset

- Päivitetty määräys- ja ohjekokoelma vakuutuskassalain alaisille hautaus- ja eroavustuskassoilte